

KÖSZÖG ÉS VIDÉKE

IZETÉSI AR egynegyed évre:
Helyben házhoz szállítva 1.50 Pengő
Vidékre postán: 1.80 Pengő
Külföldre egy évre 3 dollár

Megjelenik minden vasárnap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszög, Várkör 39.
Felelős szerkesztő és kiadó Rónai Frigyes.
Telefonszám 23

Nyilvánt. sora 32 fillér
Hirdetések millimétersoronként 6 fillér
Legkisebb hirdetés 1-20 P

A munkáskérdésről.

Írta: Sulyok Ferenc községi kisgazda.

A „Vasvármegye” egyik számában Lingauer Albin országgyűlési képviselő egy cikket írt a munkáskérdésről, amely végeredményben oda konkludál, hogy a kisgazda és egyáltalában a gazdák még tehetnének valamit, hogy a végső nyomort enyhítsék. Szerinte van a gazdának dolga, hogy családját és munkaejét állandóan foglalkoztathatja és szinte irigylendő, mert nem kerül abba a helyzetbe, hogy munka nélkül álljon. Egy nagyon szép példával is illusztrálja a cikkíró, hogy addig kell a felebarátot támogatni, amíg lehetséges és amíg segíteni lehet stb.

Megállapíthatom, hogy a cikkben leírt igazságok elvitathatatlanok a munkások részéről, — azonban amikor az érem másik oldalát nézzük, az nagyon szomorú képet mutat a mai gazdák közönségére nézve, és talán még a törpebirtokos usza meg legkönnyebben a dagályt, mivel neki nincs kit foglalkoztatni mást mint családját és marad még ideje, hogy hébe-hóba más munkát is vállaljon.

Nem áll ez azonban azon gazdákra, aki a legjobb akarata ellenére sem bírja a munkáját idegen munkaerő nélkül. Dolgozhat a családfő és családja a szakadásig, azért mégis csak rászorul segítségére, cseledre, napszámásra stb.

Nézzük a különbséget a múltból és a jelenből. Röviden elmondom azon történetet, hogy hogyan lettem gazda. 1899-ben elvégeztem a polgári iskolát, ekkor beállított utolsó osztályfőnököm édesapámhoz, akivel véletlen pertu barátok voltak és azt mondották: „Te János barátom, hagyd a fiadat tovább tanulni, kar lesz érte, ha elmarad tanulmányaitól”. Boldogult apám erre azt felelte: „tudod Imre barátom, hogy a gazdálkodás ma aranybánya annak, aki azt szakszerűen kezeli az okszerű gazda nem irigylő a tanult emberek sorsát, mert gazdaságában szabad ember és megtalálja a megélhetését. Látod nekem az egyik termésem a takaréokban van betét gyanánt, egy másik termésem a raktárban, a harmadik pedig a mezőn áll és a szőlőben.

Igy merítettem bátorságot a gazdálkodáshoz és gyakorlati gazda lettem és tiszta szívből elmondhatom, hogy nem bántam meg mindaddig,

amíg az 1900-as évek közepén a világot boldogító szociáldemokrácia az egyenlőség jegyében az akkori szőlőszabadsággal megmetyeltyezte a cseledek és munkások lelket és ezután már csak lámpással kellett világos nappal az öntudatos, tisztességes munkást keresni, tisztelet a kivételnek. Néha még akadt egy-egy.

A jelen korszak azonban kell, hogy fejtegetre állítsa a gazdálkodást, hiszen ha v szagondolok azokra a boldog időkre, amikor a gazda a cseleddel, napszámossal együttterezve dolgozott, a munkás arra törekedett, hogy segítse gazdáját, mert jól tudta, hogy akkor neki is lesz kenyere és volt is mindig kenyere, dacára annak, hogy a bér csak fele volt a mainak, mégis megtalálta a maga számítását a munkás is, a gazda is egyaránt.

Igaz az, hogy akkor több ruhanemű kellett mint ma, mert hosszabbak voltak a női ruhák és mindenki arra törekedett, hogy a testét befűdje; a férfiak pedig a templom után szabad idejükben a kertben heverésztek egymásnak mesélgettek és olvasgattak, így telt el az ünnep és a szabad idő, nem pedig a mai minta szerint és akkor egészséges munkások voltak testben és lélekben, de még is becsülték egymást a munkás és munkaadó.

Ma úgy áll a helyzet, hogyha így folyik tovább a gazdálkodás, akkor belátható időn belül csődöt mond és tönkre megy minden gazda aki idegen munkaerőre rászorul és azzal kénytelen dolgozni. Nagyon örülök, hogy ezt már kezdik belátni nem gazdák is, akik aggódnak és tovább tekintenek a jelennél. Ma belátja a gazda, hogy ilyen munkásvizonyok mellett többtermelést nem érhet el, a kibillent mérleget helyre nem hozhatja, így kénytelen leépíteni és kevesebb munkaerőt foglalkoztatni, amit lehet saját magának kell elvégeznie, hogy a kiadásokat redukálhassa és megmenti még azt, amit lehet.

A mai munkás önzővé vált, nem törődik azzal, hogy az a gazda, aki eddig kenyeret adott, mit fog csinálni ha lehetetlen és indokolatlan bérekkel és hanyag munkával tönkreteszti munkaadóját, nem gondol a holnapra, csak a mánap él. Viszont a gazda is elfául tehetetlenségében, mert érzi, látja hogy a boldogulásnak még az árnyéka is eltűnt. Nemcsak egyes családok, ha-

nem tömegesen megy tönkre az egész gazdaságszocializmus, amely még eddig kenyeret adott másoknak is. A nagy adó és kamatterher eviselhetetlen és már már roskadozik az az épület majdnem minden jobb gazdánál, amely sok emberélet munkájából fakadt. Ezt a tönkremerést siettetni éppen az a munkásosztály, amelynek a leghőbb érdeke volna azt hátráltatni.

Ákárhány munkással beszélgetek, mind azt mondja, hogy drága a megélhetés, ruházódás stb., nem tudnak olcsóbban dolgozni. Vajjon mit gondol a munkás, hogy a munkaadónak hol van az az égi Mennája, amely nem kerül pénzbe, hol van az az ipari vagy ruházati cikk, amely nem kerül legalább is annyiba mint a munkásnak, honnan vegye elő, ha üres a csűr, a kassza és a pénztárca. Ha így folytatódik, akkor a legjobban uton haladunk az egyenlőség felé, mert a munkás a volt munkaadójával együtt fog nyomorogni és koldulni.

Minden bajnak a főtenyezője és okozója a Krisztus által hirdetett felebaráti szeretetnek mellőzése és a jelen küzdelemnek csak a bizakodás lehet még orvossága, annak a nagy bajnak, amely a küszöbön áll. Gazdának és munkásnak kell hogy összefogjon, mert csak így menekülhetünk az elpusztulástól.

Hirdetmények.

6261—1930. Közhírré teszem, hogy az 1930. évre szóló ehadó kivétési lajstrom f. évi aug. 10-től 8 napi közszentlére van kitéve s bárki által betekinthező. Egyben felhívom az ebtulajdonosokat, hogy az ehadót f. évi augusztus hó 31-ig feltétlen befizessék, ellen esetben az ebek kiirtása és a kihágási eljárás megindítása iránt fogok intézkedni.

6542—1930. Közhírré teszem, hogy a város saját kezelésében levő rétek sarju kaszálása f. évi augusztus hó 31-én vasárnap d. e. 10 órakor lesz nyilvános árverésen a szokásos módon kiadva; bővebb felvilágosítás a városgazdánál nyerhető.

6655—1930. A Köszegi Kelcz Ádelffy nevelő intézet szennyvízvezetésének engedélyezése tárgyában f. évi szeptember hó 2-ára kitűzött tárgyalást f. évi szeptember hó 10-én d. e. 9 órára elhalasztom s erről az összes érdekelteket értesítem.

6304—1930. Közhírré teszem, hogy a városi bérföldekért fizetendő buzabér ellenértékét a fennálló rendelkezések, valamint a szerződések értelmében az 1930. évi augusztus hó 1-én jegyzett tőzsdei ill. piaci árak alapul vételével mm-ként 17 P 50 f-ben állapítottam meg; felhívom az összes városi földbérletet, hogy az esedékes bérösszegeket f. évi szeptember hó 10-ig annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben kénytelen volnék az esedékes bérösszegek behajtása iránt intézkedni.

6817—1930. Felhívom mindazon bortermelőket, akik kiméréssel és kismértékbeni elárusítással nem foglalkoznak, s mint ilyenek az 1923. XXXIII. t. c. 23 §-ában előírt kedvezményes fizetésre igényt tartanak, hogy ebbeli igényüket f. évi szeptember hó 1—15 a városi fogyasztási adóhivatalban jelentsék be.

6304—1930. Közhírré teszem, hogy a városi bérföldekért fizetendő buzabér ellenértékét a fennálló rendelkezések, valamint a szerződések értelmében az 1930. évi augusztus hó 1-én jegyzett tőzsdei ill. piaci árak alapul vételével mm-ként

Bűneim iszapja-sarába néztem...

A versíró, miután keresztül-kasul bukdoستا Dante poklát, irtózatossájjalommal es könnykinnal próbált a soh'sem látott látásaiából valamit is leírni. De jaj! a pokol kinját enyhítette Beatrice-jének álomkepe, mely szüntelen a szeme előtt szálldosott... Enyhítette...?

Hív bennünket a halott mcayasszony,
Minden asszonyoknak asszonya,
Futunk s szegény tintás rossz szívünkkel
Soh'se érnék oda.
(Ady: A Fehér Kendő)

Rohanó világnak zürzavar melyébe
Szórom bús átok imáimat,
S kong az ürességben sok felejtett lélek:
Rossz isteneknek vad, komor fia...

Parádés álmoknak kóc-cifra gyepőjét
Lélekparipáimra vettem
És hullok előre gyors meteorköként:
Ugy érzem sokszor: elszáll az eszem!...

Csak lelket látok! Sok fényes, égő lelket.
Sok vékonyes vergődő csodát,
Amint könnyesében sírva énekelget:
Sok felejtett átkos melódiát...

És lelkemnek minden szent akarat-Vágya
Mazán hullik a mélység felé,
Csak egy Valami tart még: remegve: lágyan:
Egy leányszív, mely soh'sem lesz enyém!...

Egy leányszív, mely talán nem is e g y lányé:
Minden-lányok egyetlen szíve,

Amely soh'sem lehet tiszta férfi-Vágyé:
Mert elsodorják szennyaras vizek...

S a mélységből hallszó, örült iszap-vulkán
Melyébe nézek néha... Jélve
Fehér lelkem vergődnek ott sárba hullván
Es soh'sem nezhetnek az Égre!...

Zsuhár István.

Ősz elé.

Már ill jár a júk közt a bánat
És sutlog, sutlog...
Jaj, hát vége a nyárnak.
Illatnak, zenének?
Jaj, most elnémul az ajkam,
Csak szívem sutlog a bánattal
A felém uto ősz elé.
Vége, vége...
Hervad a virág
Reszketve. Júzva,
Lehull az emlék
Kopott megtépázva
És maradt az ősz,
Mindig az ősz...
Könnyezik az ég is
Sirok én is
S az ősz elé kitárom
Két jehér karom
És busan sirom a nyárnak
Fehér hatlyudalom.

Bölcsföldy Sarolta.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral 1 pohár természetes Ferenc József keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűviz, gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Szerencsétlenül járt szolgálatának teljesítése közben Pintér József rendőr felügyelőhelyettes. Midőn szemleutja alatt az állomáson megtudta az öngyilkos meszaroslegény esetét, kerekparjával a helyszínre sietett. Amint a vasuti hid előtt kissé gyorsabb iramban akart az országra kanyarodni, egyensúlya cserben hagyta és a kerekpar befutott vele a gyalgjáró melletti árokba. Pintér nagy ivben repült át a járdára, és oly szerencsétlenül esett, hogy a járdán levő apró kavicsok egész arcát súlyosan felsértették. Mindez Krug vámos szemeláttára történt, aki rögtön odasielt és Pintért veres arcával lakásába vezette, hogy első segítségben részesítse, melyhez az állomásról hoztak kötszereket. Közben megérkezett Ipsits kocsija, melyen a sebesültet felvittek dr. Windisch Aladár orvoshoz, aki szakszerű kötéssel látta el a súlyosan összeroncolt arcot. Pintér sebeinek gyógyulása legalább 20 napot vesz igénybe. — Itt említjük meg, hogy ezen a ponton már több hasonló baleset történt, belefutott ebbe az árokba már motorkerek is, több biciklista, sőt autó is, ezért igen ajánlatos volna ezt a teljesen céltalanul tátongó árkot legalább a hídfő előtt néhány méternyire betömni, hogy a lejtős úton a kanyarulatoknál ne akadékoskodjon és újabb balesetek ne fordulhassanak elő.

Anonym özvegynek. Reklámizü nyilvános köszönet közlése díjazandó. Anonym cikkeket általában nem közlünk. A szerk.

— **Tennisverseny.** A szombathelyi MÁV Haladás és a közsegi SE közötti tennisverseny vasárnap nyert lebonyolítást. A versenyek mindvégig szép nivós küzdelmeket hoztak. Közseg 13:1 arányban győzött. Az eredmények a következők voltak: Molnárné, vitéz Szabadvány—Makkayné, Makkay 6:1 6:2, Hennel—Szép 6:4 7:5, Borhy—vitéz Makkay 7:5 6:3, Morvay, Molnár—Karketz Testv. 6:4 3:6 6:4, Somló, Hennel—Nagy, Makkay 6:3 6:4, Hegedüs I., Szovják E.—Makkayné, Karketzné 6:3 6:3, Molnár, vitéz Szabadvány—Gyurits, Szép 2:6 6:4 6:3, Somló, Hennel—Nagy, Makkay 6:3 6:2, Szovják Imre—vitéz Makkay 4:6 6:4 6:3, Molnárné, Somló—Karketz L, Karketzné 6:1 6:1, Karketz A—Morvay 6:2 6:2, Somló—Nagy 6:0 6:3, Molnárné—Karketzné 6:1 2:0, Molnár—Makkay 6:3 6:3, Szovják E., Szovják I.—Dr. Kundne, Karketz C:2 4:6 6:5. A mérkőzések után a szombathelyi vendégek és a közsegi teniszbajnokságban résztvevő versenyzők a Lackner étteremben jöttek össze lit vitéz Szabadvány Ferenc üdvözölte a KSE nevében a vendégeket, majd méltatta a helybeli teniszsport fejlődését és a tennisversenyeken, valamint a teniszbajnokságban közreműködők érdemeit. Ezután Thold Dezső ig. tanár szép és lelkes szavak kíséretében kiosztotta a teniszbajnokságban résztvevő és teljes számban megjelent győzteseknek a díjakat és okleveleket. Gróf Szécheny Rudolf tiszteletdíját a női egyesben Molnárné nyerte, gróf Szécheny Alexandra tiszteletdíjat pedig férfi egyesben Hennel László nyerte. A többi győztesek úgy az első mint a második helyezettek okleveleket kaptak.

Bérbeadom Pallis u. 9 számú házam, mely áll három szoba, konyha és mellékhelyiségekből. Bővebbet ugyanott.

Sportszenzációk napja van ma Közsegben. Délután 2 órakor kezdődik az Alreáliskola uszodájában a nagy propaganda uszóverseny, amelyen részt vesznek Dunántul legjobb uszói és műugró bajnokai. A soproni Pannónia uszóegyesület, okulva a 2 héttel ezelőtti sorozatos autódectusokon, teljes gárdájával már délelőtti érkezik be. A komoly versenyszámokban részt vesz a m. kir. honvédség, a közsegi rendőrség valamint a közsegi levettek is. Az uszóverseny programja eddig még Közsegben soha nem látott hatalmas és mindenkit érdeklő számokból van összeállítva. A verseny pontosan délután 2 órakor kezdődik. A KSE ezúton is felkéri az összes közsegi benevezetteket és a még résztvenni akarókat, hogy 1/2 órára az uszodában jelenjenek meg. A program egyébként a következő: Üdvözlések. 90 m. melluszás hölgyek részére, senior számban részt vesz Benkő Margit, a volt melluszóbajnok. 90 m. hátuszás, senior E számban részt vesz Szalay Ferenc a többszörös fertőkerületi melluszóbajnok is. 90 m. melluszás, ifjúsági. 90 m. gyorsuszás, ifjúsági. 90 m. hátuszás, hölgyek részére. (E számban részt vesz többek közt Plotzán Lotti a kongresszus gyorsuszó győztese.) 60 m. melluszás levettek részére 90 m. gyorsuszás, hölgyek részére. 60 m. melluszás a m. kir. áll rendőrség tagjai számára. 60 m. uszás levettek részére, döntő. 90 m. hátuszás, ifjúsági. 60 m. melluszás a m. kir. honvédség részére. 3x90 m. vegyes stafeta 1 Pannónia A csapata Szalay Béla Szalay Ferenc, Hauer, 2. Pannónia B csapata Thirring Neubauer, Arszin 3. Közsegi SE csapata. 390 m. uszas. Műugrás, amelyben részt vesz Vecsey Weissenbeck Vilmos, többszörös műugró bajnok. Vízpoló mérkőzés Pannónia A és B csapata között. Labtiprás (humoros szám). Ruhaszás (humoros szám) a vízben a 60 méteres uszás között vetkőznek le a versenyzők. Kabaré műugrás. Vízpoló mérkőzés a Pannónia és a KSE között. Buvár uszas. Kabaré polo meccs az öreg urak között, amelyben a soproni Pannónia vezetői is részt vesznek. A nap második sportszenzációjáról a Sabaria vendégcserepléséről külön cikkben emlékezünk meg. Az uszóversennyel kapcsolatban itt említjük meg meg, hogy Czeke Miklós a közsegi SE színeiben elmúlt vasárnap a soproni uszóversenyen a hátuszásban második helyezést nyert.

Egy amerikai újságíró meglepő kijelentése. Arthur B. Smith, New-York egyik legismertebb publicistája, néhány nappal ezelőtt Budapesten tanulmányozta a magyar újságírási viszonyokat. Felhívták figyelmét arra, hogy a legrégebb és legnagyobb magyar képeslap szep tember 3 i számától kezdve, árát 60 fillérről 24 fillérré szállította le. Ez a lap a Tolnai Világlapja. Az amerikai újságíró azt a kijelentést tette, hogy Amerikában az ilyen nagy mértékű árleszállítás ismeretlen valami és lehetetlennek tartotta, hogy alig öt centért egy komoly, terjedelmes és tartalmas képeslapot lehessen adni. Amikor azután kezébe vette a Tolnai Világlapja legújabb számát, azt a meglepő kijelentést tette, hogy ennél szebb és olcsóbb lapot még Amerikában, a korlátlan lehetőségek hazájában sem lehet találni. Az a szerencse — mondta nevetve A. B. Smith — hogy a Tolnai Világlapja nem Amerikában jelenik meg... Ki olvasná akkor a többi amerikai lapokat? Az amerikai újságíró, amikor ezt a kijelentést tette nem tudta azt, hogy Tolnai Világlapja, amely több, mint harminc éves multra tekint vissza, az elmúlt három évtized alatt mindig meglepetést szerzett olvasóinak, hiszen jóból a legjobbat és árbán a legolcsóbbat adta. Tolnai Világlapja 60 fillérről 24 fillérré szállította le a lap egy számának árát, de tartalma semmit sem változott, sőt jobb lett és ezúton két nagyszerű folytatásos regényt is közöl az eddigi külön bekötött regénymelleklet helyett.

Életunt fiatal meszarossegéd. Kedden kora reggel egy Nemescsóbó a vasut mentén Közsegre törekvő fiatalember jelentette a vasuti állomáson szolgálattevő hivatalnoknak, hogy az Eitner-malom alatt körülbelül 200 lépésnyire a sinek mellett egy a vonat által elgázolt emberi hulla fekszik. Azonnal kimentek a helyszínre és meggyőződtek ennek valóságáról. A hulla a vasuti töltés oldalán feküdt, míg a nyaktöben levágott fej a sinpár között volt lehunyt szemekkel. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget, mely dr. Windisch Aladár orvos jelenlétében megtartotta a helyszíni szemlét és megállapították, hogy a hulla Klug Ernő 23 éves csepregi származású meszarossegéd személyével azonos, ki öngyilkossági szándékból tette nyakát a vasuti sinre, hogy a hétfőn este 10 óra 23 perckor érkező vonat végezzen vele. Az öngyilkos zsebeiben semmiféle olyan irást nem találtak, mellyel tettének okát ismertelné azonban a már hetek ezelőtti meszaros pajtásai és több ismerős csepregi leány előtt tett panaszos megjegyzéseiből beigazoltnak látszik, hogy tettét azért követte el, mert szerencsétlenné érezte magát édesatyja szigora és legutóbb reménytelen szerelmé által. Klug Ernő derek szorgalmas és szimpatikus segédje volt Háni Lajos meszaros és hentesmesternek, s különösen azóta, hogy az a rakoncátlan bika nemreg megtaposta és ágyba döntötte, gazdája és környezete által a legelőzékeny banásmódban részesítettek, sőt még a néhez munkától is kimentek. A szerencsétlen fiatalembert csütörtökön délután temették nagy részvét mellett édesatyja jelenléte nélkül, kinek Csepregben téglagyára van.

Az Andalgóhoz vezető gyönyörű erdei sétauton tilos a kerékpározás a nyaralók és sétálók kényelmének megóvása miatt. Most arról érkeznek panaszok, hogy nemcsak kerékpározók ezen az úton, hanem motorkerékpárok is veszélyeztetik a sétálók nyugalmát és biztonságát. Ez már igazán szemtelen kihágás és megtorlást érdemel. Aki ezt látja jegyezze fel a motor rendszámát és irgalmatlanul jelentse fel az illetőt. — Ugyancsak nem lehet a város aszfaltutjait sem motorkerek-versenypályának használni ami leginkább éppen az esti órákban történik, amikor kissé megélenkül a Várkörön és a Főtéren a forgalom, a korzó. Az a motorkerékpáros, aki céltalanul csak motorsétát akar végezni, az ne száguldjon 15-ször híd-től-hidig a városon keresztül és ne kavarja fel a port a sétálók között, hanem hajtson ki a rőti, vagy szombathelyi országra, ott van elég helye és nem zavar senkit.

PORZOL pacolás után erőteljes, egyenletes keles - jó áttelelés - többtermes!

Nem minden porpác - PORZOL!

Vigyázzon a nevre! Csak „CHINOIN” plombával lezárt dobozt fogadjon el! Egyedül a PORZOL-t alkalmazzák Magyarországon több 100.000 holdon!

A PORZOL színe vörös, hatása biztos — Eredeti gyári áron beszerezhető

Ünger József fűszerkereskedőnél, Közseg.

PORZOL A LEGJOBB PORPÁC

